

JARDIN

AN

AMOUROUSTET,

*E pelec'h e tisquer ar fécon evit
antreteni erfat ur Vestrez.*

AVERTISSAMANT.

Var ton : *Fleuve du Tage.*

Doue, pa grouas
Adam, hon tad qenta,
Outan a dennas
Hor mam guenta Eva.
Layarat a ras dezo
En em garout etrezo,
Beza fidel,
E gloar an Eternel.

P'eo güir hon Autrou
A sell vel ar c'haera
Eus e benn-œuvrou
Hac Adam hac Eva,
Assur hon oll doctoret,
An darn-vuia borodet,
Daoust d'o oll loc'h,
Na rajent qet guelloc'h.

Lézomp da champal
Ha da grial bemde
Nep a fel tamal
Lezen ar garante.
En em garomp, va Mestres,
Bezomp fidel da james,
Hac eyelse
E plijimp da Zoue.

JARDIN AN AMOUROUSTET.

---

*Penaus e tle an Amourous en em gomporti en e
jestou hac en e viiscamant.*

P'OC'H eus c'hoant da garout ur plac'h ha da veza
caret ganti, evit cundai ur vuez sântel assambles,
et leit, arauc tout, caout vertusiou a furnez, grâcou
mad, honestis ha propreté; rac ous se oll e seller calz.

Tleout a rit eta, qent eguet tostât ous ur Plac'h,
evit ober ho Mestres anezi, beza prôpr, güisqet qem-
pen, ha dele'hel ho taouarn, ho pisach hac ho pléo evel
ma zeo dleet, evit na vezot qet qemeret evit ul lous hac
ur feneant. Gouscoude ne dleit qet tenna vanite eus ho
tillat brao, er c'hontrol'eo : bezit humbl ha mad dirac
an oll, hac er fêçon-se e c'honfot grâcou mat ur plac'h
a fêçon, hac e vezot caret ganti.

Nedleer qeten em facha eus an imperfectionou naturel.

Ma n'en doc'h qet avantajet eus a ur visach pe eus a
ur c'horf caer, tachit da c'holo an defaut-se dre ma-
nielu civil ha gracius.

Uliss en devoa ur visach divalo hac ur c'horf difêçon;
mes e vertusiou hac e c'hraçou mad o devoa qement en
ornet, ma veritas beza enoret gant an oll rouane all.

Petra eo ar goantiri, nemet ur fleuren, pehini hirio,
will ha varc'hoas ne vezo netra? Rac se tachit da gaout
balanchou caer, evidoc'h da veza un den brao, fur ha
modest, hac e vezot caret gant an oll.

Laqit eves mat da dec'hel ous ar goal gompagnunezou, principalamant ous ar mezvyeryen, leoudouerien, laeron ha tud lubric, hac eus a guement a ve capabl da ober gaou d'oc'h henor, rac ha n'o pe nep inclination evit ar vicou-ze, en eur heuill ar seurt tud, e laqafec'h sonjal fall ouzoc'h. Er c'hontrol, frecantit bepret tud honest ha vertuzus, pere o deveus ato an humpla respet evit Doue, hac e vezoc'h, dre ho cundu mad, estimet gant an oll : qementse ho rento agreabl d'ho Mestres.

En pelec'h an Amourous a dle clasq e Vestrez.

Mar fell deoc'h clasq ur Vestrez evit he c'harout en honestis, eo ret dêc'h mont er plaçou ma ouzoc'h e vez calz a dud, rac hy na dle qet dont d'o clasq; mes c'houï qc'h-unan a dle ober an demarchou qenta, pa zeo güi oc'h eus ezom anezi : evel en eureujou, er festou ar goa-diguennou, er marc'hajou, er foariou, er pardonou, el leuriou nevez, elec'h na vancont james da vont, evit caout ar blijadur d'en em disqueuz : eno ec'h allit ober ho choas. Ha p'o pezo cavet unan agreabl d'ho taopl-lagad ha d'ho calon, en em informit petra eo he c'herent, he c'halite hac he c'hundu, evit na gollot qet ho poan hac hoc'h amzer d'he c'harout ha d'he zervicha, rac beza e zeus calz hac a ra muioc'h a gaz eus ar goantiri hac eus ar prestanç yrao, eguet eus ar fortun hac eus an enor.

Ret eo dêc'h eta guelet ha c'houï a zo dign anezi hac hi ouzoc'h, erfin, ha c'houï zo convenabl an eil ou eguile, rac pa chaç ar c'hezeg ingal, ar c'har a za guelloc'h aroc.

Mes mar tigue dêc'h beza laqet ho carante en ur plac'h pinvidicoc'h eguedoc'h, bezit soignus mat da veza parit en tout, evit pa vezoc'h demezet, ne devezo biqen lec'h a reproch dêc'h ho paourente, ha d'ober bombanç eus h-

madou, ha na deufec'h da veza mevel elec'h bezà mestr.

Ma ne dê qet quer pinvidic ha c'houi, laquit evez mat d'he c'homzou ha d'he c'hundu, evit n'o pezo biжен queùz da veza demezet dezj; rac an demeziou grêta volonté vat hac hep interest, a zo calz agreaploc'h da Zoue eguet ar re all, dreist oll pa ve bet consantamant ar c'herent, rac neuze e ro e venediction d'ar priejou pere a ve dign', dre m'o deveus roet ar breferanç d'an honestis var ar madou.

Discours un Amourous evit tostât da ur Plac'h pehini en em guev en compagninez re all, ha evit disclérya dezj ar garante zo eviti.

Ho madelez-hac ho craçou mad am doug da tostât ouzoc'h. Na ouzòn qet ha ne zisplijo qet dêc'h an hardieguez a guemeràn da zont d'oc'h abordi; mes ne allan qet miret da c'houlen diganêc'h piou oc'h eus choaset evit caout ar bonheur da veza ho servicher, ho touç hac ho mignon.

Ar Vestrez. E leal, den yaouanc, gallout a ran assuri dêc'h, penaus presanç un den qen honest ha c'houi ne alse biжен displijout; ar c'hontrol ê, en em estimout a ran henoret bras demeus ho compagninez; mes evit ar pez a zo demeus va zervicher, ec'h allan assuri dêc'h ne meus nicun.

An Amourous. Ha possabl ve! Me gred e rit goap ac'hanon, rac ar c'hraçou caer, ar furnez haec an oll galiteou precius a remercian ennoc'h, a ra din credi ferm penaus ne allit qet beza hep un Amourous.

Ar Vestrez. Va c'hredi a allit, den yaouanc; ne lavarân nemet ar virione.

An Amourous. Guelet a ran dre al liou eus ho pizach, penos oc'h eus mez ous en henvel; mes en em assurit, rac ne allan qet credi e ve ur plac'h quer coant hep ur zervicher.

Ar Vestrez. Va fardonit, den yaouanc, mar plich ganêc'h.

An Amourous. Mar d'eo güiy a lavarit, em rentit
meurbet contaut, rac me garfe caout ar bonheur da gavet
evit Mestrez ur plac'h qer caér ha c'houi; mes mil aoun
a meus na ve ho speret occupet eus a un all benac.

Ar Vestrez. Peguen incredul oc'h ! Penaus e sell
déc'h e lavarsen ar pez na ouzòn qet ? Va c'hredit :
n'ouzòn qet e pelec'h e mân , na piou eo.

An Amourous. Plac'h yaouanc, aoun a meus da zis-
plijout deoc'h , rac ma teufe bremâ hoc'h amourous da
gozeal ganeoc'h , marteze e ven cos ne grete qet tostât;
rac-se , mar sell deoc'h , e zàn d'en em denn ; mes qent
eguet partia , deurvezit permeti dîn rîi ur poc deoch
evit ho mignon ; ze am laqfe meurbet contant, rac n'dou
qet evit miret da gredi e ve libr ho calon.

Ar Vestrez. Na c'houi zo goapaüs da zont da gom
dîn er guis-se ! rac gouzout a rân erfat ne veritan qet
e teuf den yaouanc ebet d'am darempredi.

An Amourous. Oh ! va fardonit , plac'h yaouanc,
qement a c'hraçou hac a furnes a remercan ennoc'h ,
m'en em estimfen eürus meurbed, da vezâ ho servicher.
Plijet eta ganêc'h , arauc ho quitât , caout ar vadelez da
lavarat dîn var biou oc'h eus tolet ho choas ; rac ma
noc'h eus qet grêt, evel a lavarit, ha m'am be ar bonhet
da veza dign ha capabl da veritout ac'hanoc'h , e qemersen
an hardiequez da dostât ouzoc'h evit ho servicha ha dis-
quel déch' peguement eo leun va c'halon ac'hanoc'h .

Ar Vestrez. Va Doue, na c'houi a gose brao ! Mes
biqen va speret na va zeod ne vint capabl da respont
d'ho complimanchou ; rac ur plac'hic qèz eveldòn , ne
verit qet beza ho servicherez, ha nê qet dign da gaout
ur servicher eveldoc'h ; rac-se , mar deo evit goapât e
lavarit qementse , m'o ped d'en em denn , ha da glasq
re all da basseal hoc'h amzer.

An Amourous. Ha possubl ve , fleuren ar c'hanton,
e sonchfac'h e ven qen insolant da zont da ober goab eus
an objet precius da beini va c'halon nà c'houlen nemet

beza ar servicher humpla evit ar rest eus e vue ! Qentoc'h
e carfen beza maro eguet réi déc'h ar squeud eus ur seurt
soupçou ; mes guelet a ràn erfat oc'h eus aon da lavarat
dùn ho polonte. N'o pezit morc'het ebet, me ho suppli,
rac bremà eo ret digueri ar galon, ha comz hardiamant
da ur servicher.

Ar Vestrez. Côves a ràn e zòn simpl; mes Doue d'am
miro na ven quer zodes da zont d'en em angaji ha da gré-
di quer buan d'ho comzou ; mes pa lavarit eo poënt
diguéri ar galon, bezit ar vadelez da assuri dùn da guenta
hac ar pez a lavarit a c'hinou, a zo evelse en ho calon.

An Amourous. Pardonit dùn, ma teuân d'oc'h im-
portuni; mes ar garante ardant a meus evidoc'h am forc
da gozeal gant qement a hardiequez, evit disqueuz déc'h
penos va oll desir eo d'ho carout, d'ho servicha, ha
da veza caret ganêc'h.

Ar Vestrez. Carout a ràn Doue, an henor hac an oll :
Petra fell déc'h ouspen ?

An Amourous. Qementse so erfad; mes guelloc'h ec'h
allec'h c'hoas lavarat em profit, m'o pije hepken lavaret
ia; rac guelet a ràn erfat bremàñ penaus an hini en dese
ar bonheur da gaout ho carante a ve meurbet eurus. Rac
se, ho pedan, hep dale dayantach, da lavaret dùn fran-
chamant ha c'houi em c'har, hac e vec'h contant d'am
reco evit ho mignon hac ho servicher.

Ar Vestrez. Hola ! un tamic re oc'h importun ; an
dra-se na bres qet qement hac a lavarit, rac lavarat a
ré eo ret en em anavezout qent eguet en em garout.

An Amourous. Güir eo ze, rac goude ho peza guelet
dija meur a vech, hac ho peza anavezet carguet demeus
an oll berfectionou, en em gafen eürus bras, ma ven
servicher da ur vestrez quer coant, qen vertuzus, qen
douc ha qen parfet ha c'houi. Rac-se, va douç, mar fell
deoc'h ya reco evit ho mignon, e ve ze va brassa bon-
heur : lavarit dùn eta, me ho suppli, hac an hini a ga-
rit a zo tost deoc'h.

Ar Vestrez. Gouzout a rit erfat e meus c'hoas lavaret
deoc'h penaus e caran an enor dreist pep tra oll.

An Amourous. Ha possubl ve em estimfec'h qen
maleürus da nonpas oc'h estimout nemet evit ho tanve!
Nan, nan; ho carout a ran a greis va c'halon, mes en peb
honestis; rac-se eta, ne ziferit qet bremàn da lavarat din
ho polonte; aon ameus na rafec'h qet a gaz diouzon : Da-
ouest da guementse, me zo ho servicher a greis calon.

Ar Vestrez. Ne zoüetan mui demeus ho carante;
n'en em informan qet eus ho madou; mes gouzout a
rit erfat n'en don evit prometi nac ober netra hep avis
ha consantamant va zud.

An Amourous. Guelet a ran erfat, dre ma zoc'h en
ur famill vad, ne allit qet beza hep servicher, pa na fell
qet dec'h lavarat ia; mes, lavarit da viana nan.

Ar Vestrez. Perac n'am c'hredit qet? Lavaret a meu
dija dec'h meur a vech, hac el lavaran c'hoas evit ar vech
diyeza, penaus ne anavean den da veza servicher din.

An Amourous. Lavarat a rit noc'h eus qet a zervi-
cher; me ive a assur dec'h ne meus mestres ebet. Ho
pedi a ran c'hoas eta, m'ar am c'havit dign ouzoc'h, da
lavarat din ia, rac terrubl bras e teziran se.

Ar Vestrez. Evit laqat fin d'ho tiseoursiou hac ar
repos en ho speret, e sell din aoüalc'h lavarat ia; mes
en condition penos va zad ha va mam a rayo ar peza
blijo de, rac int e ar mestrou.

An Amourous. O caera comz! ô coanta ia! M'en
assur dec'h, va douç, penos ya c'halonic paour a strac
em c'hereis gant ar joa. Mes n'en deo qet aoüalc'h se,
rac ret eo c'hoas, evit an esperanc demeus ho carante,
permetit din rei dec'h ur poqiq.

Ar Vestrez. Clèvet e meus alies lavarat neo qet mat
poqat d'ar bautret; rac-se, m'o ped d'am excusi. Mes
evit oc'h assuri demeus va c'harante sincer evidoc'h, ne
refusin qet dec'h ur poqiq hep mui qen, nemet e vo
roet gant modesti ha var ya dal.

An Amourous a Lavaro, en eur boqat d'e Vestrez :

Ah ! ya c'halonic un Doue ! pebes vad a rit din !
màn e velàn erfat em c'harit.

Ar Vestrez. Douçiq , douçiq eta , va mignoniq qèz ?
alc'h ê. Gortozit ma vezimp dèmezet. Guelet a rit
duont ec'h ober goab ac'hanomp ?

An Amourous. Evit accomplissa an affection bac ar
onte vad pere a velàn ennoc'h bremàn ! grit din eta
blijadur da rëi din ar voalen a zouguít var ho piz ,
assuranç demeus hoc'h amitie sincer.

Ar Vestrez. Gant plijadur er grin , sepet ma rentot
ur faveur all evit assuranç demeus hoc'h amitie.

An Amourous. Qementse à zo sur résonabl ; mes ho pe-
ràn da gaout patientet betec ar goulennou , hâ neuze
bezo un dra benac da rëy déc'h hac a vo dign ouzoc'h.

Ar Vestrez. Ho trugarecat a ràn calz demeus an henor
heus deurvezet ober din , hac e prometan déc'h e com-
d'am zud eus an dra-màn , hac en ur lavaret déc'h
avo , e zòn ho servicherez humbl .

An Amourous. Va Mestrez qèz , me al assuri e zàn
quitât gant calz a hoan ; rac se , epad an amzer ma
privet ouzoc'h , ur moment a vezo deveziou evi-
an , an devezion a vezo blaveziou , gouscoude , ne an-
nanac'hain biqen ho charmou hac ho perfectionou . Qen
ota , va c'halonic vian , va ferlezennic ; qen avo ar bli-
lurd'ho quelet , pehini avo qenta ma vo possubl din .

Enos e tle an Amourous saludi ha comzeuse Vestrez .

Ac'hanta , va c'halonic , penaüs a rit-hu , abaoue
am boe ar blijadur d'o quelet divea ? Pel bras on bet
p dont , rac ur guir amourous à gao hir an amzer ,
ne al qet guelet e vuia caret .

Ar Vestrez. Ah ! va Mignonic en Doue , joa vras à
din ho quelet yac'h ; demeus al liou eus ho pizach .
an noc'h qet bet clan , a drugare Doue .

An Amourous. Lavarit dìn ha c'houï oc'h eus comz
d'ho tud demeus hon dessenniou, ha penaus o d'ho
selaouet : hastit buan, m'o ped.

Ar Vestrez. Ia, va Mignon, hac o c'honsantam
deus roet demp d'en em garout, hac e teziront men
vemp souden demezet, mar deo ive contant ho qerez

An Amourous. Ah, va c'halonic qèz! n'on qet evit
ret da rëi ur bouchiq dêc'h evit ur c'hêlou quer caër. Br
eta e zeo rêt demp assambli hor c'herent hep dale mui.

Penaus e tle an Amourous comz da dud e Vestre

M'ho ped, tud henorabl, da excusi al liberte a gue
ràn da zont d'o ti, evit disclêrya dêc'h ar garante
a meus evit Jannedic, ho merc'h, hac ar c'hoant vi
meus da zont da zemezi dëi. Grit dìn an honor da lav
dìn hac approuvi a rit hor zantimanchou.

An Tad. Ho trugarecâta ràn eus an honor a rit deo
mes an traou-ze a verit un tamic reflexion ; rac-se
gavit qet fall e teportsen c'hoas un nebeut, evit as
dêc'h va respont, hac e comsfen d'am mignonet eus
dre ma ne hanavezàn qet c'hoas aoüalc'h ac'hano
ahars eiz de me allo rëi deoc'h un assuranc.

An Amourous. Moc'h assur iye ne vanqin qet da
d'o caout; ha mar plich gant Doue rëy dìn ar bonh
da veza ho mab-caer, ec'h esperan rëi dêc'h qem
gontantamant evel ma ven ur buguel prop dêc'h. Qe
vo ar c'henta, a lavaràn dêc'h : En em em recommand
a ràn dêc'h ha d'am Mestrez. Hastit a fo, mar plich
nêc'h, evit va bonheur.

*Evit rëy ur voalen d'ar Vestrez, pa vez tremen
ar c'hontrat.*

Va Mestrez, pa zeo plijet da Zoue ha d'hor c'her
m'am bez hirio ar boneur da veza aliet deoc'h, rece
ar voalen-mâ a roan deoc'h evit ar merq eternel eus
c'harantez barset eyidoc'h, pêhini a bado het va hue

Ar Vestrez. Va Mignon quer, ho trugarecât a rân eus
or a rit dîn; güir eo n'e meus-àn qet meritet; mes-
plich gant Doue ya c'honservi en buez, em eus ur
dezîr hac e prometâr deoc'h d'ho caront, d'ho ser-
vants, ha d'en em gonformi bepret d'ho santimanchou.

*Yaus e tle an den a henor pedi ar c'herent hac
ar mignonet da asista d'an eured.*

In Den Yaquanc. Bonjour deoc'h, va eont Fanch.
Fanch. Bonjour, ya mignonet; pez seurt avel vad
digass amàn etâ?

In Den Yaouanc. Dont a rân eus a bers. . . . .
ho pedi, c'houi, ho creg ho pugale, da zont d'ar
ardant varc'hoas, ha dilun d'an eured.

Fanch. Ho trugarecât a rân eus an enor a rit dîn;
tout a rimp da vont gant calz a blijadur; qen a vez
neuze, ya mignonet: grit hor gourc'hennou da
i, da Janned, da Yoen, ha d'hoç'h oll dud.

*Evit pedi ur Paeron hac ur Vaeronez da zont
da henvel ur buguel.*

An Tad. Va mignon Guillou, deut oun d'ho pedi
ober dîn ur blijadur.

Ar Paeron. Lavarit dîn petra eo, va mignon.

An Tad. Doue en deus digasset dîn ur buguel, hac
pedan da ober dîn an enor da zont d'am sicour da
er ur c'hristen mad eus anezân.

Ar Paeron. Contant bras oun. Da bed-heur e vez
vadiziant?

An Tad. Da deir-heur goude lein, en Ilis Sant.....

A gasser ar buguel d'an ilis, ar bêleg a c'houlen:

Petra en deus roet Doue deoc'h?

Ar Paeron. Ur pauvr, pe ur autres.

Ar Béleg. Petra a c'houlen ?

Ar Paeron. Ar Vadiziant.

*Goude ma vezobadezet ar buguel, ar Paeron ha
Vaeronez a dle lavarat d'an Tad ha d'ar Va*

*Va c'homper ha va c'homer, ous ur payan, ceto
ur c'christen a laqomp entre ho taouarn, evit dispu
zàn erfat e religion, hac e sevel e carante Doue.*

An Tad hac ar Vam.

*Va c'homper ha va c'homer, ho trugarecat a re
eus an enor oc'h eus grêt deomp. Hac evit ar peza
eus hon never en andret ar buguelic paour-mâ, ni
dezân evel a dle peb tad ha mam christen.*

*Mes, azezit ous taul, ha debrit hac evit un tam ha
banne evit en em rejouissa ganemp eus un devez qet.*

Ar C'homper hac ar Gomer.

*Non qet evit refusi netra a guement a ouffe
plijadur deoc'h : d'o yec'het ta, va c'homper Yan
c'houi, va c'homer Janned.*

Lizer da zisclérya da ur plac'h e carer anezi.

PLAC'H YAOUANC ,

eo din enfin lavaret dêc'h , muyoc'h a galon eguet
 nou , penaus demeus an oll merc'het yaouanc eus
 hontre , c'houi eo an hini a meus choaset evit ya
 rez , ha pehini a garàn hac a garin epad va bue ; n'en
 get discoursiou a civilite ê qement-màn ; ya c'halon
 em disclery dêc'h en noaz . Mar douetit a guement-
 goulennit ar breuvennou a guerfot , ha m'ho rento
 nt . Va desir ha va joa ê lavaret deoc'h bepret e zòn
 e vezin bete fin va bue ,

Ho servicher humbl a greis calon ,

YANNIC AN DOUR-DOUÇ.

F I N.

YAN HA JANNED,

PE AN DIFFERANC

ETRE AN AMOUROUISEN HAC AR PRIJOU

Canomp amouroustet Janned,
Canomp amouroustet Yan ;
N'eus netra quer coant ha Janned ,
N'eus netra quer brao ha Yan.

Yan a ra tout evit Janned ,
Ha Janned tout evit Yan ;
Yan a gar oll gant e Janned ,
Janned na gar mann hep Yan.

N'eus nemet chagrina Janned ,
Evit laqat gouela Yan ;
Evit laqat c'hoarzin Janned ,
N'eus nemet arlica Yan.

Yan a brepar lein gant Janned ,
Janned zo tostic da Yan ;
Ha qement tra a douch Janned ,
Qerqent zo lippet gant Yan.

Gant he born propr bepret Janned
A garg e veren da Yan ;
Hac atao scudellic Janned
A zo carguet gant he Yan.

Ha pa za da gousqet , Janned ,
E za ive buan Yan ;
Yan na gousq qet tost da Janned ,
Na Janned e qeyer Yan.

Qerqent evel ma sav Janned,
 sav ive buan Yan ;
 Yan a glasq hepred e Janned ,
 Ha Janned bepret he Yan.

Mar deo bep mestres ur Janned ,
 Ha peb amourous ur Yan ,
 Ar vreg zo bepret ur Janned ,
 Hac an ozac'h bepret Yan.

Yan zo demezet da Janned ,
 Janned a zo greg da Yan ;
 Yan na anavez mui Janned ,
 Ha Janned a zizanv Yan.

Qement tra zeu deus a Janned
 Zo sur da zisplich da Yan ;
 Pa glêvot o c'hoarzin Janned ,
 E clêvot sur gouela' Yan.

Ar frico a blich da Janned
 A zao e galon da Yan ,
 Hac ar guele ma cousq Janned ,
 N'en deo qen mui guele Yan.

Yan n'el mui beva gant Janned ,
 Janned en em varv gant Yan ;
 Yan gant Doue a garfe Janned ,
 Janned d'an diaoul a ro Yan.

An dervez ma varvo Janned
 A vezô dervez caer Yan ;
 Ha na velot dansal Janned
 Nemet var bez ar paour Yan.

